

Κριεζή, Β., & Βράκα, Β. (2016). Ο ρόλος των βιβλιοθηκών στην εκπαίδευση και στην εκπαιδευτική κοινότητα μέσα από τις νέες τεχνολογίες: Από τις απλές βάσεις δεδομένων στα αποθετήρια ανοικτής πρόσβασης και παραγωγής περιεχομένου από χρήστες (user-generatedcontent): η περίπτωση της Μουσικής Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη». Στο Μ. Κοκκίδου & Ζ. Διονυσίου (Επιμ.), *Μουσικός Γραμματισμός: Τυπικές και Ατυπες Μορφές Μουσικής Διδασκαλίας-Μάθησης (Πρακτικά 7ου Συνεδρίου της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση)* (σσ. 262-269). Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.

Ο ρόλος των βιβλιοθηκών στην εκπαίδευση και στην εκπαιδευτική κοινότητα μέσα από τις νέες τεχνολογίες: Από τις απλές βάσεις δεδομένων στα αποθετήρια ανοικτής πρόσβασης και παραγωγής περιεχομένου από χρήστες (user-generatedcontent): η περίπτωση της Μουσικής Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη»

Βέρα Κριεζή

Βιβλιοθηκονόμος, Υπεύθυνη Καταλόγου και Τεχνικών Υπηρεσιών
Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη»
v.kriezi@megaron.gr

Βάλια Βράκα

Μουσικολόγος, Υπεύθυνη Αρχείου Ελληνικής Μουσικής
Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη»
valvraka@megaron.gr

Περίληψη

Οι βιβλιοθήκες αποτελούν χώρους διακίνησης της γνώσης και της πληροφορίας. Ως σύγχρονες κοινωνίες γνώσης έχουν πρωταρχικό ρόλο στην εκπαίδευση των κοινοτήτων που εξυπηρετούν, καθώς αναπτύσσουν πρωτοπόρες εφαρμογές και εργαλεία με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών. Στο χώρο της μουσικής πληροφόρησης και της εκπαιδευτικής κοινότητας ο ρόλος των μουσικών βιβλιοθηκών θα πρέπει να είναι ανάλογος. Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να εστιάσει αρχικά στην ανάγκη για εκπαίδευση των ίδιων των εκπαιδευτικών και πως αυτό σχετίζεται με τη μουσική εκπαίδευση. Θα διερευνηθούν οι συνέπειες της πληροφοριακής παιδείας των εκπαιδευτικών και η επίδρασή τους στη μαθητική κοινότητα που εξυπηρετούν, ενώ παράλληλα θα εξεταστεί ο ρόλος των μουσικών βιβλιοθηκών και των κέντρων πληροφόρησης προς αυτή την κατεύθυνση. Συγκεκριμένα, θα παρουσιαστούν χρήσιμα εκπαιδευτικά εργαλεία, προγράμματα και εφαρμογές που έχουν αναπτυχθεί από μουσικές βιβλιοθήκες έχοντας ως στόχο την ενίσχυση και τον εμπλουτισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας και επιπλέον, θα αξιολογηθεί η χρησιμότητά τους στον τομέα αυτό. Θα δοθεί έμφαση στα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα που συντελούν προς αυτή την κατεύθυνση και στην ορθότερη εκμετάλλυσή τους από τους αντίστοιχους φορείς που σχετίζονται με την εκπαίδευση. Επιπλέον, θα γίνει μία αναδρομική αναφορά στα εργαλεία που έχουν αναπτυχθεί από τη Μουσική Βιβλιοθήκη γι' αυτό το σκοπό, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο ανταπεξήλθε στα 20 χρόνια της λειτουργίας της στις τεχνολογικές και εκπαιδευτικές προκλήσεις. Η εισήγηση θα ολοκληρωθεί με την παρουσίαση ενός πρωτοπόρου προγράμματος για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση το οποίο σχετίζεται με την πληροφόρηση και τις ηλεκτρονικές πηγές ανοικτού περιεχομένου σε τέσσερις θεματικές ενότητες, μεταξύ των οποίων και η μουσική.

Λέξεις κλειδιά: μουσική εκπαίδευση, μουσικές βιβλιοθήκες, εκπαιδευτικά προγράμματα, πηγές μουσικής πληροφόρησης, ψηφιακά αποθετήρια

Kriezi, V., & Vraka, V. (2016). The role of libraries in education and educational community through new technologies. From relational databases to open access digital repositories and user-generated content; the case of The Music Library "Lilian Voudouri". In M. Kokkidou & Z. Dionyssiou (Eds.), *Music Literacy: Formal and Informal Ways of Music Teaching-Learning (Proceedings of the 7th International Conference of the Greek Society for Music Education)* (pp. 262-269). Thessaloniki: GSME.

The role of libraries in education and educational community through new technologies. From relational databases to open access digital repositories and user-generated content; the case of The Music Library "Lilian Voudouri"

Vera Kriezi

Librarian

“Lilian Voudouri” Music Library of Greece
v.kriezi@megaron.gr

Valia Vraka

Musicologist

“Lilian Voudouri” Music Library of Greece
valvraka@megaron.gr

Abstract

Technology has been the number one issue when it comes to innovation. New applications and programs have been developed through the years trying to facilitate learning and knowledge sharing between communities. Libraries as knowledge centers have a primary role in this process since their services have major impact in local communities. Part of this, has been the key objectives of Music Library “Lilian Voudouri”, which stands as an influencer for students, educators, researchers and musicians for many years.

The main scope of this paper is to introduce to educational community all the tools and programs that have been developed by librarians and information professionals in Music Library of Greece in order to indicate the impact that new technologies have to these communities. Digital repositories, educational programs and knowledge sharing platforms are some of the applications that will be discussed in this paper.

Keywords: music education, music libraries, educational programs, music information resources, digital repositories

Εισαγωγή

Η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας και τα νέα μέσα που υπάρχουν διαθέσιμα απαιτούν ιδιαίτερες γνώσεις και δεξιότητες από την πλευρά των εκπαιδευτικών, οι οποίες σχετίζονται άμεσα με την πληροφοριακή παιδεία (Jorgensen, 2008). Σύμφωνα με το Διεθνές Ινστιτούτο Βιβλιοθηκονόμων και Επιστημόνων της Πληροφόρησης, «πληροφοριακή παιδεία είναι να γνωρίζεις πότε και γιατί χρειάζεσαι πληροφορία, που ακριβώς να την αναζητήσεις, και πως ακριβώς να την αξιολογήσεις, να τη χρησιμοποιήσεις και να την επικοινωνήσεις μέσα σε ένα ηθικό πλαίσιο» (CILIP, 2015). Κατά συνέπεια, για να είναι κανείς πληροφοριακά ενήμερος θα πρέπει να αποκτήσει συγκεκριμένες δεξιότητες που να τον κάνουν ικανό να διαχειριστεί τα σύγχρονα μέσα και να εκμεταλλευτεί στο έπακρο όλες τις δυνατότητες που του δίνονται στον τομέα του (Ασλανίδη, 2015). Οι βιβλιοθήκες με τη σειρά τους αποτελούν βασικό πόλο πληροφοριακής ενημέρωσης που έχει ως κύριο στόχο την εκπαίδευση των χρηστών και κατ' επέκταση και των κοινοτήτων που εξυπηρετούν (Κριεζή, 2015). Επίσης, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να είναι πληροφοριακά ενήμεροι ώστε να μπορούν να αξιολογήσουν τις πληροφορίες που υπάρχουν διαθέσιμες στο διαδίκτυο και να μπορούν με ευκολία να χρησιμοποιούν την τεχνολογία για εκπαιδευτικούς σκοπούς (Witt & Dickinson, 2003). Στο κείμενο αυτό, θα αναφερθούμε στο ρόλο που μπορεί να παίξει η Βιβλιοθήκη, και συγκεκριμένα η Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» και πως μπορεί να βοηθήσει την εκπαιδευτική κοινότητα, ενώ επίσης θα παρουσιάσουμε μερικά από τα σημαντικότερα εκπαιδευτικά προγράμματα που αναπτύχθηκαν από την αρχή της λειτουργίας της μέχρι σήμερα.

Εκπαιδευτικά εργαλεία, προγράμματα και εφαρμογές στη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη»

Η Μουσική Βιβλιοθήκη είναι μία ειδική βιβλιοθήκη που θα μπορούσε άνετα να συγκριθεί με μία ακαδημαϊκή από τη στιγμή που ως βασικό της στόχο έχει την προώθηση της μουσικής και η συλλογή της είναι από τις μεγαλύτερες στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή. Εξυπηρετεί γενικό κοινό, φοιτητές, σπουδαστές ωδείων, μουσικούς, ερευνητές, εκπαιδευτικούς και όσους αγαπούν τη μουσική και τις τέχνες. Λειτουργεί για το κοινό από το 1997 και όλα αυτά τα χρόνια προσπαθεί να εκμεταλλευτεί την τεχνογνωσία που έχει αποκτηθεί προσφέροντας υψηλού επιπέδου υπηρεσίες και εργαλεία εξυπηρετώντας το κοινό.

Το 1995, ταυτόχρονα με την ίδρυση της Βιβλιοθήκης ξεκίνησε το πρώτο ερευνητικό πρόγραμμα που περιλάμβανε την καταγραφή και τη μελέτη της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής στην περιοχή της Θράκης. Για την πραγματοποίηση οργανώθηκαν επιτόπιες καταγραφές υπό τη φροντίδα τετραμελούς επιστημονικής ομάδας που συντόνιζε και διαχειριζόταν όλο το υλικό. Το ερευνητικό πρόγραμμα *Καταγραφή, μελέτη και προβολή της παραδοσιακής μουσικής της Θράκης*, όπως είναι ο πλήρης τίτλος του, πραγματοποιήθηκε κατά τη χρονική περίοδο 1995-2000. Στο διάστημα αυτό έγιναν συνολικά 38 ερευνητικές αποστολές σε 65 πόλεις και χωριά της Θράκης και της Θρακικής διασποράς, όπως κοινότητες Θρακιωτών στη Μακεδονία, καθώς και στο Τσερνοπόλιε της Ουκρανίας. Η ερευνητική ομάδα όρισε ως αρχικό στόχο της να μελετήσει το τραγούδι, τη μουσική και το χορό σε ιστορική και πολιτισμική προοπτική. Ηχογραφήθηκαν περισσότερα από 2500 τραγούδια,

οργανικοί σκοποί και δείγματα λόγου σε 116 ψηφιακές ταινίες διάρκειας 130 ωρών και 1000 κασέτες αναλογικού ήχου με συνεντεύξεις. Επίσης, συγκεντρώθηκε οπτικό υλικό σε βίντεο διάρκειας περίπου 400 ωρών και 12.000 φωτογραφίες και διαφάνειες (Μουσικές της Θράκης, 1999). Η ομάδα πλαισιώθηκε από ανθρωπολόγους, εθνομουσικολόγους, ειδικούς συνεργάτες, καθώς και νέους ερευνητές και φοιτητές, στους οποίους δόθηκε η ευκαιρία για πρακτική μαθητεία και άμεση επαφή με το υλικό. Το υλικό αυτό έχει αποδελτιωθεί και ταξινομηθεί, μετά από επεξεργασία, σε επιμέρους αρχεία και μέρος του είναι ανοικτό στο κοινό μέσω του διαδικτύου (<http://epth.sfm.gr/>).

Το 1996 όταν η Βιβλιοθήκη βρισκόταν ακόμα στο στάδιο της συγκέντρωσης του υλικού της, ξεκίνησε να δημιουργείται η βάση της *Εργογραφίας Συνθετών* (<http://www.mmb.org.gr/page/default.asp?la=1&id=17>). Το σκεπτικό της δημιουργίας της συνδεόταν άμεσα με την κάλυψη των αναγκών του μελλοντικού κοινού της Βιβλιοθήκης. Συγκεκριμένα ο στόχος ήταν να δημιουργηθεί ένας κατάλογος ανεξάρτητος από τον ηλεκτρονικό κατάλογο της Βιβλιοθήκης, ο οποίος θα παρείχε στους ερευνητές πληροφορίες για τα έργα σημαντικών συνθετών, ανεξάρτητα από το αν η Βιβλιοθήκη διέθετε το συγκεκριμένο έργο ή όχι. Στην τελική της μορφή η *Εργογραφία* αποτελεί ένα ξεχωριστό εργαλείο πρόσθετης αξίας το οποίο παρέχει πληροφορίες για τα έργα 148 διαφορετικών συνθετών εκ των οποίων οι 28 είναι Έλληνες δημιουργοί από τους πλέον δημοφιλείς. Σημαντικό είναι επίσης να αναφέρουμε ότι η κάθε καρτέλα περιέχει πληροφορίες για το είδος της σύνθεσης, την ημερομηνία δημιουργίας, την έκδοση -αν υπάρχει- καθώς και τον αριθμό καταλόγου. Τέλος μια σημαντική πληροφορία που παρέχεται είναι αν η Βιβλιοθήκη διαθέτει το συγκεκριμένο έργο ή όχι. Αρχικά η βάση της *Εργογραφίας* ήταν διαθέσιμη εντός του χώρου της Βιβλιοθήκης. Στις αρχές όμως της δεκαετίας του 2000 και αφού διαπιστώθηκε η σημαντικότητα αυτής της τεχνολογικής εφαρμογής, η βάση της *Εργογραφίας* μετατράπηκε σε διαδικτυακή δίνοντας την δυνατότητα εξυπηρέτησης του κοινού από απόσταση. Σήμερα, η βάση, στην οποία ανατρέχουμε συχνά όταν προκύπτει η ανάγκη να διαπιστώσουμε την ταυτότητα κάποιου έργου, παραμένει διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση που παραθέσαμε παραπάνω.

Το επόμενο παράδειγμα ψηφιακής εφαρμογής της Βιβλιοθήκης πραγματοποιήθηκε το 2005 όταν η Βιβλιοθήκη συμμετείχε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα *Κοινωνία της Πληροφορίας* ψηφιοποιώντας μουσικές συλλογές με τη συγχρηματοδότηση της ΕΕ και της Ελλάδας μέσω του Γ' ΚΠΣ (2000-2006). Ο πλήρης τίτλος του προγράμματος της Βιβλιοθήκης ήταν *Δημιουργία ολοκληρωμένης μονάδας τεκμηρίωσης και προβολής της ελληνικής μουσικής DIGMA (Digital Greek Music Archive)*. Σε δεύτερο στάδιο η ψηφιακή αυτή βάση δεδομένων διευρύνθηκε με χρηματοδότηση της Εθνικής Τράπεζας (2009-2011). Αρχικά, στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού ψηφιοποιήθηκαν και διατίθενται δωρεάν μέσω διαδικτύου τα αρχεία των συνθετών Μίκη Θεοδωράκη, Αιμίλιου Ριάδη, Γεωργίου Πονηρίδη, Frank Choisy, το αρχείο Νηλέως Καμαράδου-Νικόλαου Βλαχόπουλου, μέρος των Συλλογών Χειρογράφων και Ελληνικών Τραγουδιών που ανήκουν στη Βιβλιοθήκη, καθώς και το αρχείο Δόμνας Σαμίου που ανήκει στον Καλλιτεχνικό Σύλλογο Δημοτικής Μουσικής Δόμνας Σαμίου. Στη δεύτερη φάση προστέθηκαν το αρχείο Δημητρίου Λιάλιου, οι συλλογές προγραμμάτων συναυλιών και πολιτιστικών εκδηλώσεων, ελληνικών μουσικών περιοδικών, βιβλίων βυζαντινής μουσικής και

δίσκων βινυλίου (Μπουμπούς και Βράκα, 2010). Παράλληλα, ψηφιοποιήθηκαν προγράμματα συναυλιών του αρχείου Μίκη Θεοδωράκη τα οποία προστέθηκαν σε αυτό, ενώ ολοκληρώθηκε η επεξεργασία της συλλογής των ελληνικών τραγουδιών (<http://digma.mmb.org.gr/>).

Η σημαντική αυτή μονάδα θεματικής τεκμηρίωσης της ελληνικής μουσικής περιλαμβάνει πλέον περισσότερα από 330.000 ψηφιοποιημένα τεκμήρια, που έχουν ιδιαίτερη πολιτιστική αξία: αποτελούν πηγή έρευνας για κάθε ενδιαφερόμενο ερευνητή ενώ παράλληλα δύναται να αξιοποιηθούν για τη διασυνθετική παραγωγή πολιτιστικών προϊόντων και υπηρεσιών πάντα μέσα στα πλαίσια του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Μέσω του αποθετηρίου μπορεί ο καθένας να αποθηκεύσει στον υπολογιστή του το υλικό που υπάρχει διαθέσιμο στο αποθετήριο.

Ως επιβράβευση των καλών πρακτικών που ακολούθησε η Βιβλιοθήκη στην περίπτωση του *DIGMA*, ήρθε η επέκταση της χρηματοδότησης από την *Κοινωνία της Πληροφορίας* το 2007 μέσα από την οποία η Βιβλιοθήκη προσπάθησε για πρώτη φορά να κατασκευάσει ένα εργαλείο σκεπτόμενη τις ανάγκες της εκπαιδευτικής κοινότητας. Το αποτέλεσμα ήταν η εφαρμογή *Μια διαδρομή στη σύγχρονη ελληνική ιστορία, μέσα από το Αρχείο του Μίκη Θεοδωράκη* (<http://mikis.mmb.org.gr/>). Όπως είναι σαφές, η εφαρμογή αυτή βασίστηκε στο αρχείο του Μίκη Θεοδωράκη, που λόγω της πολυσχιδούς προσωπικότητάς του, περικλείει ουσιαστικά τους σημαντικότερους σταθμούς της σύγχρονης ιστορίας της Ελλάδας (Μεράκου, 2010). Μέσα από την ανάδειξη αυτών των τεκμηρίων, μπορεί ο εκπαιδευτικός να προσεγγίσει το μάθημα της ιστορίας με έναν διαφορετικό, πιο ευχάριστο και πιο δημιουργικό τρόπο, ενώ οι μαθητές πλοηγούνται εύκολα, γρήγορα και με απλή γλώσσα σε σημαντικά ιστορικά τεκμήρια.

Το 2009 η Βιβλιοθήκη, όπως ήδη αναφέραμε, εξασφάλισε την επέκταση της ψηφιακής πύλης *DIGMA* με χορηγία της Εθνικής Τράπεζας. Με την ίδια χορηγία όμως δημιουργήθηκε και η *ΜελΟδύσσεια* που αποτελεί την δεύτερη απόπειρα της Βιβλιοθήκης στην δημιουργία εκπαιδευτικών εφαρμογών. Το ψηφιακό πρόγραμμα *ΜελΟδύσσεια: μια μουσική ιστορία για νέους* (<http://melodisia.mmb.org.gr/>) όπως είναι ο πλήρης τίτλος, είναι μια διαδικτυακή διαδραστική εφαρμογή για την ιστορία της δυτικοευρωπαϊκής μουσικής από τον Μεσαίωνα μέχρι σήμερα. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στο να εισάγει και να εξοικειώσει με την κλασική μουσική τους μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τους σπουδαστές ωδείων, καθώς και όσους αγαπούν τη μουσική και βρίσκονται στα πρώτα στάδια της γνωριμίας τους με αυτή, μέσω της μελέτης σημαντικών συνθετών, έργων και μορφών που θεωρούνται σταθμοί στην εξέλιξη της δυτικοευρωπαϊκής έντεχνης μουσικής (Αναστασίου, 2011).

Οι στόχοι που τέθηκαν για την δημιουργία του προγράμματος εκτός από το να αξιοποιήσει και να διαθέσει σπάνιο υλικό της Βιβλιοθήκης, ήταν αρχικά να δημιουργηθεί ένα ζωντανό και διαδραστικό εργαλείο για την διδασκαλία της Ιστορίας της Μουσικής στα ελληνικά, προσβάσιμο από την τάξη, το ωδείο ή το σπίτι. Ένας επιπλέον στόχος ήταν μέσω της *ΜελΟδύσσειας* να αφυπνιστεί το ενδιαφέρον των μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για μια μουσική παράδοση που συχνά θεωρούν «βαρετή», «ξένη», «παρωχημένη» και «δύσκολη». Επιπλέον στόχος ήταν να τοποθετήσει την μουσική στο γενικότερο πλαίσιο του σχολικού προγράμματος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, συνδέοντας την με τα μαθήματα της Ιστορίας, της Γλώσσας και των Επιστημών και τέλος να φέρει τον εκπαιδευτικό της μουσικής σε

επαφή με τις υπηρεσίες και δυνατότητες της Βιβλιοθήκης αλλά και να διευκολύνει την διαδικασία της διδασκαλίας καθώς όλο το υλικό (ήχος, βίντεο, εικόνες, κείμενα) θα είναι συγκεντρωμένο σε αυτή την εύκολα προσβάσιμη πηγή.

Όλοι αυτοί οι στόχοι επετεύχθησαν και μάλιστα κάλυψαν σε τέτοιο βαθμό την εκπαιδευτική κοινότητα με συνέπεια η εφαρμογή της *ΜελΟδύσσειας* να κερδίσει το βραβείο ISME-GIBSON το 2012 από τη Διεθνή Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση.

Συνεργασίες και συμμετοχικές δράσεις με επίκεντρο τη μουσική εκπαίδευση

Με αφορμή το βραβείο ISME-GIBSON η Βιβλιοθήκη ξεκίνησε τη συνεργασία της με την Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση για την ανάπτυξη από κοινού ενός νέου εκπαιδευτικού προγράμματος που αυτή τη φορά θα έχει τη μορφή συμμετοχικού ψηφιακού αποθετηρίου. Πρόκειται για το αποθετήριο *Ευτέρπη* (<http://euterpe.mmb.org.gr/euterpe/>). Η *Ευτέρπη* είναι ένα ψηφιακό μουσικό ανθολόγιο διασκευασμένων τραγουδιών για χρήση στην τάξη. Απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς μουσικής, σε καθηγητές μουσικής αλλά και σε όλους όσους αγαπούν τη μουσική και επιθυμούν να εκτελέσουν ένα δημοφιλές τραγούδι (Διονυσίου, 2015). Το δυνατό σημείο της *Ευτέρπης* είναι τα μουσικολογικά και παιδαγωγικά σχόλια που ανέπτυξε η ομάδα συνεργατών της Ε.Ε.Μ.Ε. καθώς και οι διασκευές των τραγουδιών που έγιναν με το λογισμικό Finale. Η Μουσική Βιβλιοθήκη διέθεσε την τεχνογνωσία που κατείχε προκειμένου να δημιουργηθεί στην πράξη το αποθετήριο. Για την υλοποίηση του αποθετηρίου χρησιμοποιήθηκε το ανοιχτό λογισμικό DSpace (<http://dspace.org/>) και το σχήμα μεταδεδομένων Dublin Core Qualified (<http://dublincore.org/>). Το συγκεκριμένο αποθετήριο έχει την υποδομή να γίνει συμμετοχικό, προσφέροντας τη δυνατότητα σε εξωτερικούς χρήστες να προσθέτουν δικές τους διασκευές τραγουδιών εμπλουτίζοντας έτσι το υπάρχον περιεχόμενο εφόσον, φυσικά, έχουν εξασφαλιστεί τα πνευματικά δικαιώματα των έργων (Μεράκου κ.ά., 2015).

Τέλος, σειρά έχει μία ολοκαίνουρια πλατφόρμα που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της πράξης *Εθνικό Πληροφοριακό Σύστημα Έρευνας και Τεχνολογίας/ Κοινωνικά Δίκτυα - Περιεχόμενο Παραγόμενο από Χρήστες* που υλοποιείται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα *Ψηφιακή Σύγκλιση*, όπου η Βιβλιοθήκη συμμετείχε ενεργά στην υλοποίησή του. Πρόκειται για τη *Μήτιδα* (<http://www.mitida.gr/>), μία διαδικτυακή πλατφόρμα συνεργασίας, στην οποία προσφέρεται η δυνατότητα σε εκπαιδευτικούς να δημιουργήσουν περιεχόμενο. Η πλατφόρμα αυτή απευθύνεται στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση όπου με τη χρήση σύγχρονων διαδικτυακών εργαλείων συνεργασίας προσφέρεται ελεύθερο περιεχόμενο από πληροφοριακές πηγές που βρίσκονται τόσο στα αποθετήρια του ΕΚΤ όσο και σε ανοικτά αποθετήρια στο διαδίκτυο με σκοπό την εκμετάλλευσή τους από τους εκπαιδευτικούς και την παραγωγή νέου περιεχομένου.

Η *Μήτιδα* περιλαμβάνει πρότυπα εκπαιδευτικά σενάρια και θεματικούς χάρτες για τρεις θεματικές ενότητες: Νεότερη Ελληνική Ιστορία και Πολιτισμός (μουσική), Αρχαία Βυζαντινή Ιστορία και Πολιτισμός, Φυσικό και Αστικό Περιβάλλον στην Ελλάδα. Η Μουσική Βιβλιοθήκη ασχολήθηκε με την πρώτη θεματική ενότητα και, όπως γίνεται ευκόλως κατανοητό, μέσω του Πολιτισμού προάγει τη Μουσική. Στη συγκεκριμένη θεματική ενότητα ο εκπαιδευτικός της

μπορεί να συμβουλευτεί τα δύο πρότυπα σενάρια για την κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης καθώς και δύο θεματικούς χάρτες. Στη συνέχεια, έχει τη δυνατότητα να προσθέσει δικό του περιεχόμενο (στο επίπεδο των εκπαιδευτικών σεναρίων ή των χαρτών) καθώς και περιεχόμενο που μπορεί να παραχθεί από την εφαρμογή των συγκεκριμένων σεναρίων, στην τάξη (εμπλουτισμός). Η Μουσική Βιβλιοθήκη επιμελήθηκε τη θεματική ενότητα προσφέροντας μεταξύ άλλων και πλούσιο υλικό από το αποθετήριο *DIGMA* της Βιβλιοθήκης καθώς και από το Ερευνητικό Πρόγραμμα *Θράκη* του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα απευθύνεται αποκλειστικά στην εκπαιδευτική κοινότητα και στοχεύει στην αυτοματοποίηση των διαδικασιών που ακολουθούν οι εκπαιδευτικοί στην τάξη δημιουργώντας τις κατάλληλες προϋποθέσεις προκειμένου να εμπλουτίζεται με νέο περιεχόμενο και να οδηγεί στην παραγωγή νέας πολύτιμης γνώσης.

Συμπεράσματα

Όπως καταδεικνύουν τα παραπάνω, οι βιβλιοθήκες μπορούν να λειτουργήσουν καταλυτικά στην επιμόρφωση της εκπαιδευτικής κοινότητας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η πληροφοριακή παιδεία την οποία θα πρέπει να έχουν όλοι όσοι ασχολούνται με την εκπαιδευτική διαδικασία, ώστε να μπορούν με ευκολία να χειρίζονται τα καινοτόμα εργαλεία και τις εφαρμογές που υπάρχουν διαθέσιμα προς αυτή την κατεύθυνση. Στον τομέα της μουσικής πληροφόρησης και οργάνωσης της μουσικής πληροφορίας η Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» κατέχει πρωταγωνιστικό ρόλο και μέσω της συνεργατικής οδού στοχεύει στην δημιουργία νέων, καινοτόμων πληροφοριακών και τεχνολογικών εργαλείων και προϊόντων. Επίσης, βασικός παράγοντας ενίσχυσης της μουσικής πληροφόρησης θα πρέπει να είναι ο ρόλος των εκπαιδευτικών και κατά συνέπεια των εκπαιδευτικών μουσικής όσον αφορά την ένταξη των νέων τεχνολογιών στις τάξεις και στους μαθητές προκειμένου οι τελευταίοι να έρθουν σε επαφή με το πλήθος της πληροφορίας που υπάρχει διαθέσιμη στο διαδίκτυο και να μάθουν να την αξιολογούν. Η εποχή που διανύουμε είναι ιδιαίτερα απαιτητική και δίνει τεράστιες δυνατότητες εξέλιξης σε όλους τους τομείς. Στόχος όλων θα πρέπει να είναι η εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες και τα νέα εργαλεία που υπάρχουν διαθέσιμα προκειμένου να ενισχυθεί και να εμπλουτιστεί η εκπαιδευτική διαδικασία, ώστε να οδηγηθούμε στη δημιουργία και την καινοτομία.

Βιβλιογραφία

- Information literacy - Definition*. (2013). CILIP. Ανακτήθηκε στις 14/4/2016, από <http://www.cilip.org.uk/cilip/advocacy-campaigns-awards/advocacy-campaigns/information-literacy/information-literacy>
- Jorgensen, E. (2008). *Transforming music education*. Bloomington, IN: Indiana University Press.
- Witt, S., & Dickinson, J. (2003). Teaching teachers to teach. *Behavioral & Social Sciences Librarian*, 22(1), 75-95. Ανακτήθηκε από http://dx.doi.org/10.1300/j103v22n01_06
- Αναστασίου, Μ. (2011). *ΜελΟδύσσεια: μια μουσική ιστορία για νέους*. Το νέο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Μεγάλης Μουσικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος

- «Λίλιαν Βουδούρη». *Συνεργασία*, 2. Ανακτήθηκε στις 8 Ιανουαρίου 2015 από: <http://lekythos.library.ucy.ac.cy/bitstream/handle/10797/12735/Anastassiou.pdf?sequence=1>
- Ασλανίδη, Μ. (2015). Μουσικοί, μουσικά έργα και δεξιότητες χρήσης και διαχείρισης μουσικής πληροφορίας. Στο Χ. Λαβράνος & Α. Χαρκιολάκης (Επιμ.), *Πηγές μουσικής πληροφόρησης και πληροφοριακή παιδεία* (σσ. 73-100). Αθήνα: Fagotto Books.
- Διονυσίου, Ζ. (2015). Το τραγούδι στο σχολείο μέσα από το ψηφιακό μουσικό αποθετήριο Ευτέρπη. *Μουσικοπαιδαγωγικά*, 13, 9-26.
- Κριεζή, Β. (2015). Η πληροφοριακή παιδεία στη μουσική. Στο Χ. Λαβράνος, Α. Χαρκιολάκης (Επιμ.), *Πηγές μουσικής πληροφόρησης και πληροφοριακή παιδεία* (σσ. 41-54). Αθήνα: Fagotto Books.
- Μεράκου, Σ., Βράκα, Β., Μπουμπούς, Γ., & Κριεζή, Β. (2015). Ο ρόλος της Μεγάλης Μουσικής Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη» στη διάχυση της εκπαιδευτικής πληροφορίας και η προσφορά της στην ελληνική μουσική εκπαίδευση με το πρόγραμμα Ευτέρπη. *Μουσικοπαιδαγωγικά*, 13, 63-71.
- Μεράκου, Σ. (2010). *Από την εποχή των πρώτων ψηφιοποιήσεων στην εποχή των εφαρμογών: Εκπαιδευτικές εφαρμογές στη Μουσική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος*. Εισήγηση που παρουσιάστηκε στο 3^ο Συνέδριο Βιβλιοθηκών Τέχνης, Αθήνα. Ανακτήθηκε στις 8 Ιανουαρίου 2015 από: http://3osynedriovivliothikwntexnis.wdfiles.com/local--files/program/artlc2010_merakou.pdf
- Μουσικές της Θράκης: Μια διεπιστημονική προσέγγιση*, Έβρος. (1999). Αθήνα: Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής.
- Μπουμπούς, Γ., & Βράκα, Β. (2010). *Ψηφιοποιημένο αρχείο Ελληνικής μουσικής: Από την απομόνωση στην εποχή των δικτύων και της διάδοσης της πληροφορίας*. Εισήγηση που παρουσιάστηκε στο 3^ο Συνέδριο Βιβλιοθηκών Τέχνης, Αθήνα. Ανακτήθηκε 8 Ιανουαρίου 2015 από: http://3osynedriovivliothikwntexnis.wdfiles.com/local--files/program/artlc2010_boubous_vraka.pdf